

НЕБЕЗПЕЧНІ ТА ШКІДЛИВІ ВИРОБНИЧІ ЧИННИКИ В МЕХАНІЗОВАНИХ ПРОЦЕСАХ РОСЛИННИЦЬКОЇ ГАЛУЗІ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Верба А. В.

Науковий керівник - к.т.н., доц. Присяжна Л.П.

Харківський національний технічний університет сільського господарства імені

Петра Василенка

(61050, Харків, пр. Московський, 45, каф. «Безпека життєдіяльності»,

тел. (057) 732-86-63 E-mail: kafedra.bzh@mail.ru

У агропромисловому комплексі щорічно зростає важкість виробничого травматизму. До найбільш травмонебезпечних професій на селі належать професії механізатора (тракториста-машиніста), водія, сторожа, тваринника.

Основними джерелами смертельних травм у рослинництві є мобільні машини (близько 70%), особливу небезпеку становлять колісні трактори, зерно- і кормозбиральні комбайни та вантажні автомобілі. Близько третини від усіх нещасних випадків у сільському господарстві відбувається з причини помилкових дій працівників під час виконання механізованих процесів.

Особливістю умов виконання механізованих процесів у сільському господарстві є змінність параметрів виробничого довкілля, що є наслідком як природних процесів, так і виробничої діяльності механізатора.

Безпека технологічної системи «людина-машина-довкілля» залежить від чинників безпеки, закладених у кожному елементі системи, тобто механізатора, машини (трактора, комбайна, автомобіля) і виробничого довкілля. В свою чергу ці елементи системи охоплюють велику кількість небезпечних і шкідливих чинників.

Для того, щоб розробити та впровадити заходи та засоби поліпшення умов праці в рослинництві, потрібно виявити та проаналізувати потенційні виробничі небезпеки під час виконання основних видів робіт, а також виявити роль працівника у формуванні небезпечних ситуацій.

До нещасних випадків у рослинництві можуть призвести небезпечні дії працівників, а саме: робота в стані алкогольного (наркотичного) сп'яніння; недотримання вимог інструкцій з охорони праці; використання машин, обладнання, інструменту в несправному стані та не за призначенням; усунення технічних (технологічних) несправностей без зупинення машин і обладнання; неприєднання гальмівної системи причіпних машин до гальмівної системи тракторів; робота на машинах та обладнанні без захисних пристроїв; невикористання під час роботи або використання не за призначенням засобів колективного та індивідуального захисту; перевезення людей у транспортних засобах, необладнаних згідно з вимогами чинних Правил дорожнього руху; використання випадкових предметів як опор і підставок під час ремонту (обслуговування) машин і обладнання та ін.